

935/235/876 ✓

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

**ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА
ТА ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНІ
ВАЖЕЛІ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ**

ТОМ 1

**Київ
Фенікс
2008**

ЗМІСТ

Перелік вживаних скорочень	14
ВСТУП (укр., рос., англ.).....	15
РОЗДІЛ 1	
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	57
1.1. Сутність та призначення фінансової політики	57
1.2. Концептуальні засади формування фінансової політики України	67
1.3. Фінансовий потенціал України: методологічні засади визначення, кількісні параметри та напрями його нарощування	77
1.4. Теоретико-методологічні аспекти взаємозв'язку податкової, бюджетної та монетарної політики.....	99
РОЗДІЛ 2	
ПОДАТКОВІ ВАЖЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	112
2.1. Теоретичні засади формування податкової системи, сприятливої для економічного розвитку	112
2.1.1. Податкове навантаження та його вплив на економічне зростання	112
2.1.2. Структура податкової системи, орієнтовано на економічний розвиток	120
2.1.3. Податкові пільги як важіль економічного розвитку	125
2.2. Тенденції реформування податкових систем країн — членів ЄС.....	128
2.3. Податкова політика в Україні в контексті її впливу на розвиток економіки	142
2.4. Шляхи удосконалення податкової системи України в контексті формування податкової системи, сприятливої для економічного зростання	154

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ РЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ

В ПРИРОДНО-РЕСУРСНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ 172

- 3.1. Теоретичні основи формування природно-ресурсної ренти 172
- 3.2. Сучасний стан реалізації рентної політики 190
- 3.3. Концептуальні засади формування дієвих механізмів
вилучення природно-ресурсної ренти 211

РОЗДІЛ 4

БЮДЖЕТНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ 227

- 4.1. Теоретичні основи формування бюджетної політики 227
- 4.2. Бюджетне забезпечення виконання функцій української держави. 239
- 4.3. Особливості бюджетного інвестування
та шляхи удосконалення державного регулювання
інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні 258
- 4.4. Проблеми синхронізації бюджетних ресурсів
та зобов'язань держави 271
- 4.5. Державні цільові програми в бюджетному процесі —
засіб підвищення ефективності бюджетних витрат
та стимулювання економічного розвитку 286
- 4.6. Місцеві бюджети і міжбюджетні відносини
у бюджетній системі України 303
- 4.7. Бюджетне вирівнювання в реалізації політики розвитку регіонів 317

РОЗДІЛ 5

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА — УМОВА СТАБІЛЬНОГО

РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ 335

- 5.1. Теоретичні засади фінансової безпеки держави. 335
- 5.2. Податкові важелі фінансової безпеки держави 351
- 5.3. Боргова політика та забезпечення фінансової стабільності в Україні 363
 - 5.3.1. Управління державним боргом та посилення стійкості
державних фінансів України 363
 - 5.3.2. Зростання корпоративного зовнішнього боргу
як фактор ризику в системі фінансової безпеки держави 382

Додаток 1.	Розрахунок загального рівня податків (податкового коефіцієнта) в Україні	404
Додаток 2.	Структура податкової системи України	410
Додаток 3.	Основні державні видатки в країнах ЄС у 2004 р.	412
Додаток 4.	Структура бюджетних видатків на економічну діяльність	414
Додаток 5.	Динаміка інвестицій в основний капітал за рахунок коштів державного бюджету у 2001–2006 рр.	416
Додаток 6.	Норми законодавства, призупинені законами України про Державний бюджет на 2000–2007 рр.	418
Додаток 7.	Медичні кадри в Україні	426
Додаток 8.	Заклади охорони здоров'я в Україні	427
Додаток 9.	Середній розмір місячної пенсії та кількість пенсіонерів в Україні	428
Додаток 10.	Дошкільні заклади в Україні	429
Додаток 11.	Загальноосвітні навчальні заклади в Україні	430
Додаток 12.	Вищі навчальні заклади в Україні на початок навчального року	431
Додаток 13.	Відношення сукупного державного боргу до доходів зведеного бюджету	433
Додаток 14.	Відношення процентних витрат на обслуговування боргу до доходів зведеного бюджету, %	434
ЛІТЕРАТУРА		435
ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ (укр., рос., англ.)		453
ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ (укр., рос., англ.)		462

CONTENTS

PREFACE	15
SECTION 1	
NATIONAL FINANCIAL POLICY AND ITS ROLE IN ENSURING ECONOMIC DEVELOPMENT	57
1.1. Essence and purpose of financial policy	57
1.2. Conceptual bases of the formation of Ukraine's financial policy.....	67
1.3. Ukraine's financial potential: methodological bases for definition, quantitative parameters and guidelines for expansion.....	77
1.4. Theoretico-methodological aspects of the interconnection between tax, budget and monetary policies	99
SECTION 2	
TAX LEVERS FOR THE REALIZATION OF THE POLICY OF ECONOMIC DEVELOPMENT	112
2.1. Theoretical bases for the formation of a tax system favorable for economic development	112
2.1.1. Tax burden and its impact on economic growth.....	112
2.1.2. Structure of a tax system oriented to economic development	120
2.1.3. Tax exemptions as an efficient lever of economic development	125
2.2. Tendencies of the reforms in tax systems of the EU member countries	128
2.3. Tax policy in Ukraine in the context of its impact on economic development...	142
2.4. The ways of improvement of Ukraine's tax system in the context of the formation of a tax system favorable for economic growth.....	154
SECTION 3	
PROBLEMS AND WAYS OF THE DEVELOPMENT OF RENT POLICY IN UKRAINE'S NATURAL RESOURCE SPHERE.....	172
3.1. Theoretical bases of the formation of natural-resource rent.....	172
3.2. Present condition of the implementation of rent policy	190
3.3. Conceptual bases for the formation of effective mechanisms for raising natural-resource rent	211

SECTION 4

BUDGET MECHANISM FOR ENSURING

ECONOMIC DEVELOPMENT 227

- 4.1. Theoretical bases of the formation of budget policy 227
- 4.2. Budget provision for the performance of functions
of the Ukrainian State 239
- 4.3. Peculiarities of budget investment and ways of improvement
of the state regulation of innovative and investment activities in Ukraine. . . 258
- 4.4. Problems of the synchronization between budget resources
and government's obligations. 271
- 4.5. State purpose-oriented program in the budget process as a means
to raise the efficiency of budget expenditures and encouragement
of economic development 286
- 4.6. Local budgets and inter-budget relations in Ukraine's budget system 303
- 4.7. Budget leveling in the realization of the policy of regional development . . . 317

SECTION 5

FINANCIAL SECURITY AS A CONDITION

FOR STABLE ECONOMIC DEVELOPMENT 335

- 5.1. Theoretical bases of the state's financial security 335
- 5.2. Tax lever of the state's financial security. 351
- 5.3. Debt policy and ensuring financial stability in Ukraine 363
 - 5.3.1. Management of the state debt and strengthening
the sustainability of Ukraine's public finance 363
 - 5.3.2. Increase in the corporate foreign debt as a risk factor
in the system of national financial security 382
- Addendum 1. Calculation of average tax level (tax coefficient). 404
- Addendum 2. Structure of Ukraine's taxation system,
each element as % to GDP 410
- Addendum 3. Main government expenditures in EU countries in 2004, % to GDP. 412
- Addendum 4. Structure of budget expenditures on economic activities 414
- Addendum 5. Dynamics of investments in fixed capital at the expense
of state budget in 2001–2006 416

Addendum 6.	Legislation acts overridden by Ukraine's laws on the State Budget for 2000–2007	418
Addendum 7.	Medical personnel in Ukraine.....	426
Addendum 8.	Health care facilities in Ukraine.....	427
Addendum 9.	Average monthly pension and number of pensioners in Ukraine.....	428
Addendum 10.	Pre-school facilities in Ukraine	429
Addendum 11.	General purpose educational facilities in Ukraine.....	430
Addendum 12.	High school institutions in Ukraine, as of the beginning of school year	431
Addendum 13.	Ratio of aggregate state debt to the expenditures of the consolidated budget, %.....	433
Addendum 14.	Ratio of interest payments on debt servicing to the expenditures of the consolidated budget, %	434
LIST OF SOURCES		435
LIST OF TABLES		453
LIST OF FIGURES.....		462